

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури та мистецтв Кафедра
образотворчого мистецтва і дизайну**

**СТВОРЕННЯ КОМПОЗИЦІЇ У СТИЛІ ФЕНТЕЗИ
ЗАСОБАМИ АПЛІКАЦІЇ**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка**
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: здобувачка 13-421 групи
Спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
Освітньо-професійної
програми Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Кобзар Юлія Віталіївна
Керівник к.п.н., доцент Ракович В.В.
Рецензентка: к.п.н., доцентка Алухтова
А.В

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи створення композиції у стилі фентезі у техніці обривної аплікації.....	5
1.1. Виникнення і розвиток стилю фентезі в історії образотворчого мистецтва.....	5
1.2. Види паперової аплікації.....	8
1.3. Особливості комбінування технік аплікації.....	9
Розділ 2. Специфіка виконання композиції у стилі фентезі засобами комбінованої техніки аплікації.....	13
2.1 Формування художнього образу в композиції у стилі фентезі.....	13
2.2. Етапи виконання композиції у стилі фентезі засобами комбінованої техніки аплікації.....	15
ВИСНОВКИ.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21
ДОДАТКИ.....	23
Додаток А.....	23

ВСТУП

Актуальність теми визначена тим, що жанр фентезі на сьогоднішній день широко використовується в сучасному мистецтві, від літератури до кіноіндустрії. В живописі жанр фентезі існує уже понад двісті років і з кожним роком все більше набуває популярності. Найцікавіші думки та сюжети які тільки здатний відтворити митець, стали натхненням багатьох людей, а для когось і частиною життя.

Насамперед, автор отримує велику свободу творчості під час роботи над жанром фентезі. Твори можуть бути заповнені міфологією, магією та новими світами які тільки може уявити собі творець, тому відкривається досить широкий простір для творчості. Також в ідеях можна використовувати різну символіку та метафори для зображення задуму автора в роботі.

Техніка обривної аплікації здатна додати оригінальності та виразності композиції, що дозволить створити роботу нестандартною та цікавою для зору глядача. Одна з причин актуальності цієї техніки, є її візуальна привабливість, що дозволить творцю створити неповторний сюжет та викликати у глядача зацікавленість з першого погляду. Сам процес створення такої аплікації, привертає увагу, адже звичайні журнали, які у багатьох не мають не якої цінності, перетворюються в дивовижні композиції та сюжети, які одразу привертають до себе свій погляд своєю яскравістю та оригінальністю.

Поєднання жанру фентезі та техніки обривної аплікації досить цікаве, цим поєднанням хочу виразити красу та унікальність саме цієї техніки, відтворивши фентезійну композицію та показавши що обривна аплікація здатна як найбільше придати глибину та унікальність роботі. Саме тому, темою нашої кваліфікаційної роботи (проєкту) обрано «Створення композиції у стилі фентезі засобами аплікації».

Метою роботи є: створення композиції у стилі фентезі з використанням техніки обривної аплікації.

Згідно з метою роботи було сформовано такі **завдання** дослідження:

1. Проаналізувати історію та схарактеризувати стиль фентезі як один із жанрів живопису.
2. Розглянути особливості обривної та обрізної аплікації.
3. Висвітлити особливості етапів створення фентезі композиції.
4. Висвітлити послідовність створення фентезі композиції в техніці обривної аплікації.

Об'єкт дослідження: процес виконання твору в техніці обривної аплікації.

Предмет дослідження: специфіка виконання фентезі композиції у техніці обривної аплікації.

Методи дослідження: аналіз методичної літератури з теми дослідження, систематизація та порівняння передового досвіду митців техніки обривної аплікації; аналіз етапів створення фентезі композиції та особливостей виконання роботи в техніці обривної аплікації.

Структура роботи. Відповідно до визначеної теми і завдань наукової обробки інформації робота складається з художньої частини та пояснювальна записка кваліфікаційного проекту, що містить вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ КОМПОЗИЦІЇ У СТИЛІ ФЕНТЕЗІ У ТЕХНІЦІ ОБРИВНОЇ АПЛІКАЦІЇ

1.1 Виникнення і розвиток стилю фентезі в історії образотворчого мистецтва

Історія фентезі досить давня, як і саме людство, адже у кожній культурі нашого світу є свої власні історії, міфи та фольклор. Якісь історії та міфи повчальні, якісь розповідають багату історію культури певного народу, проте всі вони пройшли великий проміжок часу, йшли до нас з уст, з книг, збагачуючись багатьма культурами та звичаями людства протягом багатьох років. Більшість найдавніших творів класичної літератури є фантастичними історіями, такі як «Тисяча та одна арабська ніч» та «Подорож на Захід», які до сих пір є натхненням і актуальні в наші часи. Якщо говорити про фентезі жанр, не можливо не зазначити багатий вклад міфології - греко-римська, єгипетська та скандинавська є одними з найвідоміших на міжнародному рівні й також надихають митців і по сей день [9].

Якщо звернутись до літератури, фентезі жанр бере свій початок у 20-му столітті, найвідоміші видання які можна виділити, це на сам перед збірка казок братів Грім, «Аліса в країна чудес» та «Гаррі Поттер». Незважаючи на те, що більшість творів були орієнтовані на дітей, вони надихнули в свій час багатьох людей, і є натхненням сьогодні, ці історії продовжують жити в мистецтві і в наші часи, тому не можна їх недооцінювати і з впевненістю можна сказати, що вони вплинули на розвиток жанру в цілому. Велику увагу хочеться приділити саме «Алісі в країні чудес» Льюїса Керролла, опубліковану в 1865 році, саме цьому роману приписують початок фентезійного мистецтва в літературі, і чи є зараз хтось не знайомий з цією чудовою історією? «Мало того, що цей роман представив головну героїню-жінку, яка не була покарана за те, що наважилася

на власну пригоду без чоловіка-опікуна чи компаньйона під час репресивної вікторіанської епохи, але й уся передумова входження в новий світ фантастичних істот через містичний дверний отвір стала окремим піджанром.» – так описує цей роман Аманда Паган в статті публічної бібліотеки Нью-Йорку. Звичайно, що зануритися в історію та незвичний фантастичний світ допомогли ілюстрації оригінальними штриховими малюнками Джона Тенніела. Саме його зображення втілили персонажів у життя та стали культовими [9].

Історія не переставала бути популярною за допомогою незлічених адаптацій, які пішли від прихильників митців цього роману, вони давали змогу знайомити твір з новими поколіннями шанувальників жанру і цим же зміцнили місце роману у світовій культурі. Такими адаптаціями є ілюстрації Артура Рекхема наприкінці 19-го століття в час Золотого віку ілюстрації, ряд робіт Сальвадора Далі під час сюрреалістичного руху, фільм Діснея 1951 року з його яскравою анімацією, і звичайно одна з найвідоміших екранізацій вже в наші часи є візуально приголомшлива інтерпретація Тіма Бертона 2010 року (Додаток А, Рис. А.3). Від грайливих принтів дизайнера Пола Сміта до похмуро-гумористичного погляду вуличного художника Бенксі на Королеву сердець, «Аліса в країні чудес» продовжує надихати та інтригувати художників усіх видів. [12] Переоцінити внесок цього роману мабуть не можливо, його багата історія і те як він по наші часи знаходе нові покоління прихильників, те як він продовжує жити в мистецтві багатьох митців у всьому світі, дає зрозуміти що жанр фентезі має величезний вплив і здатний жити протягом багатьох років у будь якому вигляді, і в образотворчому мистецтві особливо, адже саме зображення допомагає нам відтворити і оживити те, чого в реальному житті не побачиш, те що надихає нас замислитись, помріяти та зануритись у світ нашої фантазії.

Що саме до витоків фентезі мистецтва, то зображення ангелів і демонів на стелях церков вважається одним із початком зародження цього жанру

мистецтва. Вони оживляли те, чого люди навчалися в Біблії про добро і зло. Такі твори мистецтва були створенні, щоб налякати людей, щоб вони не грішили, натякаючи на те, що їхнє життя буде суцільним стражданням від страшних створінь, якщо вони не відмовляться від своїх гріховних шляхів. Чи допомогло це чи ні, не менш важливо за те, що саме цей вид мистецтва широко вплинув на те, що ми знаємо як мистецтво фентезі. Відомими художниками, яким приписують внесок у мистецтво фентезі, є художник епохи Відродження Ієронім Босх, Гюстав Доре, легенда і лицарство Артура Дж. В. Уотерхаус, Едмунд Блер Лейтон і Френк Фразетта. Мікеланджело та французький символіст Гюстав Моро також зображували потойбічних істот у своїх роботах і, таким чином, також внесли свій вклад у мистецтво фентезі, яким ми його знаємо сьогодні.[10]

Серед художників 20-го століття одним із найвідоміших є Френк Фразетта, якого часто йменують як «батько фентезі арту». Неспроста це так, адже його роботи містять енергію, красу та життя, яке виражене у неповторних фентезі композиціях, незвичних та цікавих героїв, які викликають захоплення. Його епічні роботи були виконанні в різних техніках, як тушшю і олівцем, так і олією, протягом десятиліть вони визначали вигляд естетики у творах жанру фентезі. На одній із його робіт, а саме «Видобуток марсу»(рис), можна побачити наскільки професійно і вдало художник зображує задуманий сюжет, на дуже світлому елементі фону, основні фігури виділяються і за них одразу чіпляється око, кожен штрих і мазок можна роздивлятись подовгу, кожна деталь композиції урівноважена між собою, і при цьому контраст надає незвичності і виразності роботі. Те що його витвори стали взірцем для фентезі жанру, можна побачити в роботах інших митців наших часів, наприклад такого як Патрік Джонс — відзначений нагородами художник і викладач наукової фантастики та фентезі[13]. Те що він надихався роботами Фразетта помітно майже одразу, проте Патрік Джонс також при цьому має свій неповторний

стиль, який є впізнаваним серед великої митців у жанрі фентезі, які є на сьогоднішній день. На прикладі його робіт(рис) помітно неповторний колорит, який використовує художник, він зацікавлює і наче дійсно переносить у сюжет зображений на полотні. Особливо Патрік Джонс прославився своєю майстерністю написання людської фігури, його стиль також є досить унікальним, тому він з гордістю викладає малювання фігур в престижному Квінслендському університеті.

Отже, аналізуючи твори видатних митців фентезі та базові твори цього жанру, можна зрозуміти, що фентезі – це піджанр фантастики, що відіграє важливу роль у сучасному мистецтві. Дія цього жанру розгортається у вигаданому світі, де чудеса і фантастичні створіння є нормою. Подібний світ асоціюється з епохою Середньовіччя і пронизаний магією, а також населений чарівними істотами. Це епічна оповідь, де час відображається як циклічний процес (змінюються пори року, але відсутній історичний розвиток). У фентезі відтворюється все, що непритаманне нашому світові: магія, дивовижні істоти та неординарні умови, які здатні занурити читача у світ фантазій і дозволити йому відірватись від щоденності, відкрити для себе нові горизонти і знайти у собі те, що захоплює і цікавить у реальному житті.

1.2. Види паперової аплікації

Аплікація- найбільш простий і доступний спосіб створення художніх робіт, при якому зберігається реалістична основа самого зображення. Це дає можливість широко використовувати аплікацію не тільки в оформлювальних цілях, а й у створенні картин, орнаментів і так далі. Також аплікація є одним із видів декоративно-ужиткового мистецтва, заснований на створенні художніх зображень, візерунків, орнаментів, малюнків шляхом накладання, вирізблення,

наклеювання, закріплення, нашивання їх на будь-які площини, прийняті за тло [1].

В часи коли почалось виробництво паперу, з'явилася аплікація з паперу, і почалось усе з вирізання чорних силуетів і з часом перетворилось на те, що ми бачимо зараз. Різноманітність аплікації вражає, адже можна використовувати будь що, що можна приклеїти на площину. Саме аплікація з паперу класифікується на види як і аплікація з інших матеріалів за певними критеріями:

- За змістом: предметна, сюжетна(використання окремих предметів або сукупність предметів та дій орнаментами та декоруванням)
- За кількістю використовуваних кольорів: силуетна(монохромна), кольорова(поліхромна)
- За способом виготовлення деталей: обрізна, обривна
- За кількістю деталей: силуетна(ціла), роздроблена на частини
- За способом кріплення деталей: одношарова, багатошарова

Обривною називають аплікацію без використання ножиць та ножів, шматочки можуть бути довільної форми та величини, в обрізній також шматочки можуть бути довільної форми та розмірів, але з використанням ножиць та ножів. Виходячи з цього можна зауважити що, аплікація досить багатогранна в плані матеріалів та технік. [11, с. 32]

Створення аплікації досить кропіткий процес і цим він досить цікавий. Техніка аплікації дозволяє створювати деталізовані та унікальні роботи, використовуючи мінімальну різноманітність матеріалів, а саме папір, ножиці та клей, які є досить доступними.

1.3. Особливості комбінування технік аплікації

Історія аплікації почалася з того, що люди пришивали різні нашивки на одяг для прикраси, зараз же аплікація налічує безліч технік та матеріалів для використання, і не дивно, що з'явилися різні комбінації цих технік. Одні з найпоширеніших комбінацій технік аплікації:

- 3D аплікація
- Колаж
- Скрапбукінг

Одним із найцікавіших поєднань технік аплікації є 3D аплікація. Створення такої аплікації досить не просте завдання, проте досить цікаве. Така робота полягає у тому, що деталі композиції тривимірні, проте знаходяться на двовимірному образі. Така аплікація насамперед створює враження об'ємності.

У творчості Мод Венту (Maud Vantours) головне місце займає папір, а якщо бути точним — об'ємна аплікація. Ця художниця створює неповторні композиції з паперу, і навіть об'ємні інсталяції, які привернули до себе увагу досить широку публіку, і художниця успішно експонує свої роботи на міжнародних виставках (Додаток А, Рис. А.1). [15].

Також одним із чудових варіантів комбінації технік аплікації є колаж. Біограф Гастон Діль вважає, що колаж вигадав Пабло Пікассо в 1912 році у картині «Натюрморт з плетеним стільцем»(мал.). Тоді це було щось абсолютно нове у мистецтві, тож колажем захопилися італійські футуристи, дадаїсти та сюрреалісти. І почалися експерименти. Пікассо вважав, що різні матеріали підсилюють можливості візуального вираження ідей. Тож додавав у свої роботи пісок, шматочки газет, шпалер, візитівки, стрічки і навіть дроти. Можливо, саме тому цю техніку інколи називають «мистецтвом зі сміття» [7].

Для більшості колаж здається досить простим і банальним видом аплікації, проте мета колажу не настільки проста, як може здаватися. Автор постає не лише як художник, але й як філософ. Колажисти створюють відірвану від

реальності систему, коли звичні предмети з'являються у незвичних умовах. Це суб'єктивне конструювання реальності [7].

Каліфорнійська художниця Євгенія Лоли створює ідейно-потужні, фантастичні колажі. Для оформлення своїх «нарративних» творінь, дівчина використовує відскановану фотографію з старовинних популярних видань і наукових доповідей. В її роботах можна розглянути безліч елементів, запозичених з поп-арт культури, постмодерну і класичного сюрра [16].

Скрапбукінг зараз досить поширений і актуальний. Для нього створюються спеціальні набори для творчості, які стали досить доступними для всіх. У класичному визначенні скрапбукінг - це мистецтво створення та оформлення оригінальних фотоальбомів, що в результаті мають таку назву: скрап альбом[14]. Ця техніка стала розповсюджена більше як хоббі, яке дозволяє власноруч прикрасити звичайні побутові речі і перетворити їх у витвір мистецтва або зробити досить цікавий та оригінальний подарунок. Суть скрапбукінгу полягає в тому, щоб використати різноманітні матеріали і скомпонувати їх у чудовий декор для будь якої речі. Найпоширенішим напрямом скрапбукінгу є створення альбома з якимись спогадами. Кожна сторінка являє собою композицію матеріалів, які несуть якісь спогади: сухі рослини зібрані з прогулянки, маленьке фото полароїд з подорожі, білети з кінотеатру і так далі. Речі, які зберігають ваші спогади, наклеюються на сторінку, або робиться спеціальний конвертик на сторінці, щоб можна було при перегляді зручніше їх переглядати. Потім на цю ж сторінку додаються деталі, частіше пов'язані з цією річчю, тобто зберігається певна тематика. Зараз для цього існує безліч канцтоварів, наприклад: тематичні набори наліпок, різні види декоративного скотчу, стрічки, шматочки тканини з принтами, штампи для скрапбукінгу, кольоровий папір та інше(рис). Звичайно щоб все це оформити існують і інструменти, такі як: різні фігурні ножиці, дироколи з різними формами, ножі для скрапбукінгу, клей(частіше використовують в

стіку), килимок з розміткою і так далі(рис). Скрапбукінг досить цікавий вид комбінування технік аплікації, адже тут поєднуються дуже багато різноманітних матеріалів, які перетворюються в чудові композиції, ця техніка дозволяє створювати неповторні та унікальні творіння, які відображають особистість та стиль автора роботи.

Звичайно це тільки менша частина існуючих на сьогодні технік аплікації, проте ці є одними з впізнаваними серед широкого кола людей. Можна з впевненістю сказати, що аплікація є досить цікавим та оригінальним мистецтвом, зі своєю багатою історією та багатим різноманіттям можливостей для творчості. Усі техніки є досить цікавими, особливо захоплює процес створення робіт, тому не дивно що у багатьох шкільних програмах використовують аплікацію для розвитку дітей і знайомством їх зі світом мистецтва. Також чудовим є те, що техніки розвиваються, і з'являються такі доступні для всіх види захоплень як скрапбукінг та цифровий колаж, адже це чудова можливість зануритись у світ мистецтва і разом з цим такі давні техніки отримують нове життя у наші часи.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ВИКОНАННЯ КОМПОЗИЦІЇ У СТИЛІ ФЕНТЕЗИ ЗАСОБАМИ КОМБІНОВАНОЇ ТЕХНІКИ АПЛІКАЦІЇ

2.1 Формування художнього образу в композиції у стилі фентезі

Жанр фентезі характеризується насамперед своєю різноманітністю сюжетів. У цьому виді мистецтва ви знайдете красиві, розлогі пейзажі, витончених фей, пустотливих гоблінів, диявольських людоджерів, брехливих німф, чудових ельфів, огидних орків, громових гігантів, потворних тролів, кровожерливих вампірів, вогнедишних драконів, підступних лепреконів, грізних підземель, рептилоїдів, що повзають по шкірі, і багато іншого, і це лише деякі з них[10]. Магія й інші надприродні явища не обов'язково повинні бути головними елементами сюжету, теми чи місця дії, проте в будь-якому випадку вони присутні у творі як частина картини світу. Багато історій цього жанру відбуваються у вигаданих світах, де чари є звичною річчю [8].

Створення художнього образу у фентезі композиції досить не просте завдання, яке потребує багато уваги до багатьох деталей. Насамперед створення композиції є досить не простим завданням для кожного художника. Правила, прийоми і засоби композиції допомагають художнику будувати її і належать до менш постійних категорій, ніж закони, що діють тривалий час в історії розвитку образотворчого мистецтва. Вони розвиваються і збагачуються творчою діяльністю нових поколінь художників різних країн. На зміну віджилим закономірностям приходять інші, які породжуються новими завданнями, що постають перед мистецтвом [6]. Прийоми та засоби композиції допомагають митцю зрозуміло відтворювати свої задуми, гармонійно передати ідеї та зробити роботу естетично привабливою для будь якого глядача. Засоби

художньої виразності композиції включають в себе формат, композиційний центр, рівновагу, ритм, контраст, світлотінь, колір і так далі.

Рівновага композиції характеризується "рівномірним розподілом образів на картинній площині, особливо зліва і справа, а також вгорі і внизу. Урівноважене розміщення образів у композиції відповідає зоровому сприйняттю дійсності. У навколишній дійсності предмети в зоровому полі розподілені рівномірно, оптичний центр міститься майже посередині". Аналогічно і в картині недалеко від геометричного центра знаходять місце композиційному центру (головному в картинах) і розміщують навколо образу, дотримуючись рівноваги [5].

Для кваліфікаційної роботи, була обрана ідея композиції з скандинавською верховною богинею Азгарда – Фреєю, та її вірними помічниками – двома котами, яких частіше йменують як Тригуль та Бігуль. Було важливо передати любов Фреї до своїх улюбленців і в одночас преданість котів до неї, тому вони в динамічній і разом з цим урівноважених позах, наче ліани біля богині, які хочуть показати що вона в безпеці разом з ними, і готові захищати Фрею не дивлячись ні на що. Для ритму коти та нижні елементи одягу Фреї зображуються за допомогою діагональних ліній, це передає невелику динаміку саме для того, щоб коти були «живими» на композиції, така пластичність для них досить звична і в реальному житті, проте так як це не звичайні коти, а коти богині, подаровані їй із-за їх унікальності, одною з яких є їхнє незвичне голубе забарвлення, вони зображенні наче в польоті і трохи більшого розміру ніж звичайні знайомі нам коти. Розмір особливо часто Тригулю та Бігулю гіперболізують, так як коти ще тягли колісницю Фреї, тому таке перебільшення стало закономірним. Саму богиню зображено в спокійній позі, щоб показати що вона в безпеці разом зі своїми помічниками. Також легким жестом руки, яка наче допомагає розвіювати її кудряве довге волосся, передається ніжність, тендітність та жіночність Фреї, адже вона описується як

найгарніша дівчина серед богинь та жінок, і при цьому притаманні їй ніжні та витончені риси обличчя та невеличкий зріст. При створенні перших начерків було використано картку з переліченням основних деталей образу Фреї, і деякі варіанти її зображення. У кожного художника богиня вирізнялась різними деталями, хтось зображував її більше як воїна – сильну жінку, з серйозними рисами обличчя та величною постаттю, хтось більше як богиню кохання – ніжною та тендітною. Нам хотілось передати більше тендітний образ Фреї, і при цьому величний, тому було обрано видовжений формат роботи, щоб композиції додавалась піднесеність.

Вибір найбільш виразного сюжету для композиції досить непросте завдання. Один і той же сюжет сотні людей сприймають і тлумачать по-різному, тобто, створюють свою версію змісту [6]. Тому створення композиції досить не просте завдання, адже важливо передати задум художнього образу так, щоб його трактування було зрозуміле для глядача, і при цьому зберегти ідею композиції та риси та характер, які були задумані для створення роботи.

2.2 Етапи виконання композиції у стилі фентезі засобами комбінованої техніки аплікації

Створення аплікації досить не легкий процес, займає багато часу підготовки матеріалів, і також сам процес створення кропітка робота. Насамперед треба визначитись з матеріалами, які будуть використовуватися у роботі. Досить широкий вибір, тому що в аплікації можна використовувати як і звичайний папір, так і різні журнали, друковані прес-ресурси та навіть тканину. Початок створення роботи найчастіше починається з вибору формату, для аплікації також можна використовувати досить різноманітні варіанти, найчастіше вибір матеріалу формату буде залежати від розміру роботи та її подальше призначення, а взагалі можна обрати будь яку поверхність або

полотно, до якої можна приклеяти обраний матеріал для аплікації. Найчастіше використовується картон, наприклад плакатний для більшої мобільності роботи, також можна взяти переплетений, якщо треба щоб робота була більш щільною і такий картон не «візьмеця хвилями» від великої кількості клею. Якщо аплікація створюється наприклад для інтер'єру, то тут можна використати для формату холст на картоні або на підрамнику. Досить широко зараз використовують холст на підрамнику без рами, як самостійний формат для роботи, при цьому бокові сторони також використовуються для об'ємності і є продовженням зображення.

Варіантів виконання аплікації досить багато, проте ми обрали саме комбінування обрізної та обривної аплікації, тому що таким поєднанням можна створити дуже цікаві та ефектні композиції. При обрізній техніці деталі вирізаються частіше у визначеній формі, що дає змогу створити чіткі та деталізовані роботи, а якщо брати обривну, то в цій техніці деталі рвуть на шматочки, які потім складаються на роботі, наче пазл який створюється на ходу, що може створити враження руху чи динаміки. Комбінуючи ці техніки, можна досягти досить унікальних результатів, а саме використовуючи обрізну техніку для створення деталей, чітких контурів та виразних силуетів, а обривну – для додавання текстур та глибини, підкреслення руху чи просторової перспективи.

Створення композиції засобами засобами комбінованої техніки аплікації, досить кропіткий і з цим цікавий процес. Насамперед спочатку треба обрати матеріал, який буде використаний у роботі. Частіше всього спочатку обирається саме основний матеріал з якого буде створюватись композиція, у нашому випадку це глянцеві журнали. Формат частіше всього для такого не дуже складного в роботі матеріалу є картон, проте він буває досить різним по товщині. Для роботи було обрано плетений картон, тому що він досить міцний і його фактура створить сприятливі умови для того, щоб шматочки журналів

добре приклеювались та тримались. Також такий картон досить добре витримує шари клею, і зазвичай така робота не буде потребувати сушки під пресом чи вантажем, тому для такої роботи це чудовий варіант. Далі йде підготовка допоміжних матеріалів, таких як ножиці, ножі, пензлі, клей та інше.

Звичайно початок роботи починається з перенесення ескізу на формат, і те як це буде виконуватись залежить від матеріалу формату. В нашому випадку досить зручним способом буде нанести ескіз за допомогою вугілля, і якщо формат дозволяє, то можна проробити світлотіньові рішення, що допоможе потім у роботі. Для зручності звичайно начерк вугіллям потрібно закріпити, наприклад спеціальним спреєм для закріплення м'яких матеріалів.

Після цього йде один із кропітких процесів роботи – підготовка журналів. Для зручності краще заздалегіть підготувати потрібні кольори для композиції, хоча і творити на ходу також досить цікаво, тому що є невеличка гра кольорів із-за обмеженої палітри. Процес накладання шматочків досить цікавий процес, частіше всього результат буде відрізнятись від задуму, адже цю техніку можна назвати досить непередбачуваною. Кольори в журналах зазвичай досить яскраві і немає змоги швидко взяти потрібний, який було задумано на кольоровому ескізі наприклад. Краще всього використовувати в такому випадку кольори схожі і щоб їх комбінація при віддаленні від роботи утворювала потрібний тон та колір. Комбінація обривної та обрізної техніки в роботі полягає у тому, щоб створити ефект просторової перспективи знизу композиції та на віддалених об'єктах, і разом з цим за допомогою чітких деталей підкреслити головні деталі композиції.

Роботу важливо вести узагальнено, щоб не розгубитися в тоні та кольоровому рішенні, тому що робота з журналами це більше пошук ніж систематизована і продумана робота. В завершенні слід проаналізувати роботу та попрацювати над деталями де це потрібно, проте і не варто давати роботі сильну деталізацію, щоб не перенасичити усю композицію. Для того щоб

робота мала довше первозданний вид, можна покрити її акриловим лаком, проте слід перед цим зробити пробний варіант покриття на окремому шматочку картону. Взяти непотрібні шматочки журналів, приклеяти їх у хаотичному порядку на картон в тій кількості шарів, яка була використана на роботі. Покривши шаром лаку і почекавши висихання, можна проаналізувати чи треба на роботі це чи ні.

Завершаючим етапом є звичайно оформлення роботи. Тут звичайно вже все залежить від побажань митця та особливостей самої роботи. Аплікацію досить часто зберігають в рамах за склом або без скла, також можна оформити роботу паспорту потрібного кольору, який підсилить кольори на аплікації, якщо це порібно.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши літературу з теми дослідження, зробила висновки, що джерел, які освітлюють історію жанру фентезі в живописі досить не багато. Саме в образотворчому мистецтві це жанр бере початок з часів зображення на стелях храмів біблійних сюжетів. Художники також зображували міфологічні та біблійні сюжети і таким чином дали початок і вплинули на стиль фентезі, який ми знаємо сьогодні. Батьком фентезі арту вважається Френк Фразетта – художник 20-го століття. Саме його стиль і роботи перевернули жанр фентезі і дуже вплинули на те, як він виглядає в наші часи.

Взагалі жанр фентезі це піджанр фантастики, один із жанрів мистецтва, дія, сюжет якого відбуваються у вигаданому світі, де все що не притаманне нашому світу – оживає. Жанр фентезі здатний нести свої сюжети через роки та століття, надихаючи нові покоління та жити у мистецтві своїх прихильників.

Розглянули особливості обривної та обрізної аплікації. Обривна аплікація це використання рваних шматочків паперу, які приклеюють за задумом у потрібному порядку, що дає фактурність. З допомогою обривної аплікації можна створити роботу, передавши рух та повітряну перспективу. Обрізна аплікація представляє собою вирізання деталей, що дає змогу виконати деталізовану та виразну роботу. Їх комбінування здатне як найвдаліше передати задум та композицію в техніці аплікації.

Проаналізували особливості етапів створення фентезі композиції та її особливості. Насамперед створення фентезі композиція досить не просте завдання, тому що жанр характеризується своєю різноманітністю сюжетів. Перед митцем є досить широкий простір для його фантазій, проте і є складність у тому, як не «перенасичити» і гармонійно все скомпонувати, щоб робота виглядала не як збірка усього можливого та доступного для митця, а як цільна та гармонійна композиція. Звичайно важливо дотримуватись правил, прийомів і

засобів композиції, що допомагають художнику будувати її та вдало передати свій задум.

Висвітлили послідовність створення фентезі композиції засобами комбінованої техніки аплікації, що насамперед включають в себе:

- продумання ідеї, композиції
- створення ескізів та начерків
- вибір та підготовка матеріалів для аплікації (формат, основний матеріал аплікації, допоміжні матеріали)
- перенесення ескізу на оригінальний формат, узгодження його пропорцій відносно формату
- основна робота з аплікацією, накладання шарів, виконання роботи узагальнено, з усіма частинами композиції
- підсумок роботи, деталізація, оформлення

Отже, під час дослідження з етапів створення фентезі композиції в техніці комбінованої аплікації, можна зробити висновок, що процес досить кропіткий та потребує часу, при цьому виконання роботи є досить цікавим пошуком і результат отримується досить вражаючим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аплікація та її види. [Поняття «аплікація», її види. — Студопедія \(studopedia.com.ua\)](http://studopedia.com.ua)
2. Ірреальне // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 1 : А — Л. — С. 438-439.
3. Фентезі // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 2 : М — Я. — С. 529-530.
4. Фентезі // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. — Чернівці : Золоті литаври, 2001. — С. 592. — 634 с.
5. Васильєва О., Поклад І. Розвиток творчої особистості дитини в образотворчій діяльності // Мистецтво та освіта. - 2002. - №2. - С. 42-43.
6. Композиція у творах образотворчого мистецтва. Реферат: веб сайт. [Композиція у творах образотворчого мистецтва. Реферат – Освіта.UA \(osvita.ua\)](http://osvita.ua)
7. Колаж у сучасному мистецтві: веб сайт. [Колаж у сучасному мистецтві - Видавництво ArtHuss](http://artnuss.com)
8. Фентезі: веб сайт(онлайн інцеклопедія) [Фентезі \(nina.az\)](http://nina.az)
9. Характеристики фентезі: Коротка історія жанру: веб сайт(публічна бібліотека Нью-Йорку)[Hallmarks of Fantasy: A Brief History of the Genre | The New York Public Library \(nypl.org\)](http://nypl.org)
10. Мистецтво фентезі та його значення в сучасному світі: веб-сайт [Fantasy art and its importance in today's world | by Lazolia Buzuzi | Medium](https://medium.com)
11. Аплікація ЕСУ ХХ століття в Енциклопедії сучасної України – видавництво Світ, 2000. – 31 – 32 с.
12. [Досліджуючи магічне мистецтво Аліси в країні чудес – Енді гаразд \(andyokay.com\)](http://andyokay.com)

13. Інтерв'ю Патріка Джонса - Korero Press: веб-сайт [Patrick J. Jones Interview - Korero Press](#)
14. [Скрапбукінг: що це таке, техніки, застосування - НобіТера](#)
15. [Об'ємні аплікації художниці Мод Венту – his.ua](#)
16. [Просто космос: авангардні колажі евгении Лолі \(henuathatsit.ru\)](#)

ДОДАТКИ

Додаток А. Роботи у стилі фентазі.

А.1. «Mining Mars»(Видобуток Марсу) – Френк Фразетта

А.2. «The Gathering Storm»(Насувається Шторм) – Patrick J.Jones

А.3. «Army of the Damned»(Армія проклятих) – Patrick J.Jones

А.4. Пабло Пікассо «Натюрморт з плетеним стільцем»